

พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับสมบูรณ์)

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘
เป็นปีที่ ๕๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และมาตรา ๕ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๘”

มาตรา ๒^๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“เครื่องราชอิสริยาภรณ์” หมายความว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบและ
ประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ระเบียบและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๕ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใดแก่ผู้กระทำความดีความชอบ
อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้
ในพระราชกฤษฎีกานี้

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒/ตอนที่ ๔๑ ก/หน้า ๒/๓ ตุลาคม ๒๕๓๘

มาตรา ๖ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้เริ่มต้นจากชั้นที่ ๗ เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ และให้เสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับจนถึงชั้นที่ ๑ ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ เว้นแต่จะได้อำนาจไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๗ บุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (๑) มีความประพฤติดี
- (๒) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) ไม่เคยถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมายนี้หรือตามกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นการต้องส่งคืนเนื่องจากได้รับพระราชทานในชั้นสูงขึ้น

มาตรา ๘ การกระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน จำแนกออกได้เป็นสองประเภท ดังนี้

- (๑) การกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน
- (๒) การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคตริพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์

มาตรา ๙ การกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน ตามมาตรา ๘ (๑) ต้องมีลักษณะ ดังนี้

- (๑) มีผลงานดีเด่นหรือเป็นแบบอย่างอันควรแก่การสรรเสริญ หรือ
- (๒) เป็นการกระทำที่ฝ่าอันตรายหรือเสี่ยงภัยเพื่อปกป้องชีวิตหรือทรัพย์สินอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือประเทศ

มาตรา ๑๐^๒ การพิจารณาการกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๑) ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(๑) เป็นผลงานของตนเองและไม่เคยใช้เสนอขอพระราชทานจนได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้ว ถ้าเป็นผลงานที่ทำร่วมกันเป็นหมู่คณะ จะต้องสรุปแยกผลงานของแต่ละบุคคลให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถพิจารณาเป็นรายบุคคลตามความเหมาะสมได้

(๒) เป็นผลงานในฐานะบุคคลของนิติบุคคลซึ่งมีบทบาทหรือส่วนสำคัญในการสนับสนุนหรือผลักดันให้นิติบุคคลกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ

(๓) เป็นผลงานในฐานะบุคคลของคณะบุคคลซึ่งจัดกิจกรรมเป็นการเฉพาะกิจและมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ สังคม หรือด้านอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

(๔) ถ้าเป็นผลงานที่กระทำให้แก่นิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์

การพิจารณาว่าบุคคลใดมีบทบาทหรือส่วนสำคัญในการสนับสนุนหรือผลักดันให้นิติบุคคลกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ ตามวรรคหนึ่ง (๒) การพิจารณาว่าบุคคลใดของคณะบุคคลซึ่งจัดกิจกรรมเป็นการเฉพาะกิจและมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ สังคม หรือด้านอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ ตามวรรคหนึ่ง (๓) และการพิจารณาว่านิติบุคคลใดมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตามวรรคหนึ่ง (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๒ มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

ในกรณีที่นิติบุคคลตามมาตราหนึ่ง (๔) เป็นหน่วยงานของรัฐ ผลงานที่ใช้เสนอขอพระราชทาน ต้องไม่เป็นผลงานตามปกติที่ผู้ยื่นต้องกระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว

มาตรา ๑๑^๓ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๑) ให้ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ระดับกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองสำหรับส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าฝ่าย สำหรับรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองสำหรับ สภากาชาดไทยหรือหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณีของหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์หรือเกี่ยวข้อง เป็นผู้รับรองผลงาน โดยต้องระบุผลงานการปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ด้วย”

มาตรา ๑๒ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบ ตามมาตรา ๘ (๑) ซึ่งไม่เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาแล้ว ในกรณีปกติให้เสนอขอ พระราชทาน ชั้นที่ ๗ เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ และให้เสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ เมื่อกระทำความดีความชอบเพิ่มขึ้นจนถึงชั้นที่ ๑ ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ โดยเว้นระยะเวลาแต่ละชั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๑) ซึ่งเคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาแล้ว ในกรณีปกติให้เสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ โดยเว้นระยะเวลาแต่ละชั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๑๓ การกระทำ ความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ ตาม มาตรา ๘ (๒) ต้องมีลักษณะ ดังนี้

(๑) เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น เพื่อการศึกษา การสาธารณสุข การแพทย์ การพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์ หรือความมั่นคงของชาติ และ

(๒) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นของผู้บริจาคหรือที่ผู้บริจาคมิสิทธิบริจาคได้ในนามของตน

มาตรา ๑๔ การพิจารณาการกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(๑) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นทรัพย์สินที่ไม่เคยใช้เสนอขอพระราชทานจนได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้ว

(๒) การบริจาคทรัพย์สินซึ่งถ้าจะซื้อขายกันจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ให้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน

(๓) การบริจาคทรัพย์สินที่มีผู้ร่วมบริจาคหลายคน ให้แสดงรายละเอียดด้วยว่าผู้บริจาคแต่ละคน ได้บริจาคทรัพย์สินเป็นมูลค่าเท่าใด ในกรณีที่มีได้แสดงรายละเอียดดังกล่าวให้ถือว่าผู้บริจาคแต่ละคนได้บริจาค ทรัพย์สินเป็นมูลค่าเท่า ๆ กัน

(๔) ถ้าเป็นการบริจาคทรัพย์สินให้แก่นิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ในการประกอบ กิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ตามรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๕) การบริจาคทรัพย์สินที่มีใช้เงิน ต้องมีหนังสือรับรองมูลค่าแห่งทรัพย์สินที่บริจาคจากส่วนราชการ ที่เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือนิติบุคคลที่รับบริจาค หากทรัพย์สินที่บริจาคเป็นที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินเป็นผู้ออกหนังสือรับรองมูลค่าของที่ดินนั้น

(๖) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องไม่มีเงื่อนไขหรือภาระติดพันใด ๆ

^๓ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่ สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๑๕^๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) ต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินจากหน่วยงานที่รับบริจาคโดยมีผู้ลงลายมือชื่อ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) กรณีที่หน่วยงานที่รับบริจาคเป็นส่วนราชการ

(ก) ราชการส่วนกลาง ให้อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมหรือนิติบุคคลลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ข) ราชการส่วนภูมิภาค

๑) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

๒) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ค) ราชการส่วนท้องถิ่น

๑) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเมืองพัทยา หรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดใน ฝ่ายประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แล้วแต่กรณี แห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

๒) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง เว้นแต่การบริจาคให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

๓) การบริจาคทรัพย์สินให้แก่กรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร ลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(๒) กรณีที่หน่วยงานที่รับบริจาคเป็นรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่าผู้ว่าการ หรือผู้อำนวยการลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(๓) กรณีที่หน่วยงานที่รับบริจาคเป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ให้เลขาธิการ ผู้ว่าการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่าเลขาธิการหรือผู้ว่าการลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(๔) กรณีที่หน่วยงานที่รับบริจาคเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้อธิการบดีลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(๕) กรณีที่หน่วยงานที่รับบริจาคเป็นสภาวิชาชีพ ให้เลขาธิการสภาวิชาชีพลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(๖) กรณีที่หน่วยงานที่รับบริจาคเป็นนิติบุคคลที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

มาตรา ๑๖^๕ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) อันเป็นประโยชน์แก่ศาสนาต้องเป็นการบริจาคทรัพย์สินให้แก่สถานประกอบศาสนกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมายและต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินที่มีผู้ลงลายมือชื่อตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗

^๔ มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^๕ มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๑๗ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) ที่ไม่ได้กระทำให้แก่หน่วยงานตามมาตรา ๑๕ ต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินที่มีผู้ลงลายมือชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) การบริจาคทรัพย์สินให้แก่ผู้รับในเขตจังหวัด

(ก) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่เกี่ยวข้องมากที่สุดและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องมากที่สุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(๒) การบริจาคทรัพย์สินให้แก่ผู้รับในเขตกรุงเทพมหานคร

(ก) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมากที่สุดและผู้อำนวยการเขตแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคมลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่เกี่ยวข้องมากที่สุดลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งหน่วยงานเป็นผู้รับบริจาคร่วมกันให้ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี ลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินร่วมกัน

มาตรา ๑๙ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) ที่กระทำในต่างประเทศให้เอกอัครราชทูตหรือกงสุลไทยลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน

มาตรา ๑๙/๑^๖ ให้หน่วยงานที่ได้รับบริจาคทรัพย์สินตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ มีหน้าที่พิจารณาออกหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินให้แก่ผู้บริจาค ในทุกครั้งที่มีการบริจาค

ในกรณีเป็นการบริจาคในอดีตและไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาใบรับเงิน ให้หน่วยงานตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ได้มอบให้แก่ผู้บริจาค รวมทั้งสอบปากคำผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นบุคคลผู้บริจาคทรัพย์สิน และรายการการบริจาคถูกต้องให้หน่วยงานดำเนินการออกหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินให้โดยเร็ว

มาตรา ๒๐ การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาคให้คำนวณตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นการบริจาคที่ดิน ให้ถือตามราคาที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรองตามราคาประเมินทุนทรัพย์ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่ได้รับบริจาค

(๒) ถ้าเป็นการบริจาคเงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาและสถานที่ที่ได้รับบริจาค

(๓) ถ้าเป็นการบริจาคทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ดินหรือเงินตรา ให้ถือตามราคาตลาดของทรัพย์สินนั้น ในขณะที่ได้รับบริจาค

มาตรา ๒๑ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใดให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) ให้เป็นไปตามจำนวนมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาคตามที่กำหนดไว้ในบัญชีที่ ๑ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

^๖ มาตรา ๑๙/๑ เพิ่มโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๒๒ รายการและจำนวนเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมตลอดถึงแบบหนังสือรับรองแสดงผลงานและแบบหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒

การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๒๓^๗ การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(๑) การกระทำความดีความชอบให้แก่ราชการส่วนกลาง หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(๒) การกระทำความดีความชอบให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นใดให้จังหวัดที่ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(๓) การกระทำความดีความชอบให้แก่สภากาชาดไทย ให้สภากาชาดไทยเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(๔) การกระทำความดีความชอบให้แก่นิติบุคคลที่ปรากฏชื่ออยู่ในรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดในประกาศด้วยว่าให้หน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน หากเป็นการกระทำความดีความชอบให้แก่หน่วยงานตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไป ให้หน่วยงานตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดสำหรับกรณีการกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๑) หรือที่ได้รับบริจาคมากที่สุดสำหรับกรณีการกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ (๒) แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

มาตรา ๒๔ ให้หน่วยงานที่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทานตามมาตรา ๒๓ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติ ประวัติความประพฤติ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา ๘ และความเหมาะสมของบุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ คุณสมบัติและจำนวนของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๕^๘ ให้หน่วยงานที่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทานตามมาตรา ๒๓ ส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงเจ้าสังกัดเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ต่อไป

^๗ มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^๘ มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๒๖ ให้สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง แล้วแต่กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณากลับกรองผลการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แล้วให้หน่วยงานนั้น ๆ ส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

คุณสมบัติของคณะกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งผลการพิจารณาตาม มาตรา ๒๕ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ ไปยังคณะกรรมการตามมาตรา ๒๘ เพื่อดำเนินการต่อไป

หมวด ๓

คณะกรรมการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “ คณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ” ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน กรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกินสิบคน ซึ่งนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการในสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นกรรมการและ เลขานุการ และ จะแต่งตั้งข้าราชการในส่วนราชการดังกล่าวเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งหรือ หลายคนด้วยก็ได้

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มีอำนาจและ หน้าที่ในการพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่พึงได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และโดยเฉพาะ ให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) พิจารณาชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อเสนอขอพระราชทานในกรณีพิเศษที่มีได้กำหนดไว้ท้าย พระราชกฤษฎีกานี้

(๒) พิจารณายกเว้นชั้นเริ่มต้นและการเว้นระยะเวลา แต่ละชั้นในการเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีอำนาจเสนอชื่อบุคคลที่พึงได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ ทั้งนี้ มีให้นำมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์พิจารณา เสร็จแล้วให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลพร้อมทั้งชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่สมควรขอ พระราชทานเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีดำเนินการเพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อไป และ เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในราชกิจจานุเบกษา

^๘ มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่ สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๓๑^{๑๐} ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลที่พึงได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้โดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี

กรณีมีเหตุพิเศษ ซึ่งไม่อาจวินิจฉัยได้ว่าการกระทำความดีความชอบซึ่งได้กระทำขึ้นเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน อันอาจเป็นเหตุให้การเสนอขอพระราชทานล่าช้าไม่ทันการ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์ของราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่พึงได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อนายกรัฐมนตรี

เมื่อนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อไป และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๔

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลบางประเภท

มาตรา ๓๒ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ชาวต่างประเทศที่มีใช้ข้าราชการของต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การต่างประเทศ หรือลูกจ้างของรัฐบาลไทยจะเสนอขอพระราชทานครั้งแรกชั้นใดและจะเสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นตามลำดับเมื่อกระทำความดีความชอบเพิ่มขึ้นได้จนถึงชั้นใด

รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและระยะเวลาแต่ละชั้นเช่นใด ให้เป็นไปตามบัญชีที่ ๒ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ โดยให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่ได้รับประโยชน์หรือที่สุดเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่เสนอขอพระราชทานแจ้งไปยังกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะเสนอขอพระราชทานโดยพิจารณาตามบัญชีที่ ๒ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

เมื่อกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาเห็นสมควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใดแล้ว ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทาบตามรัฐบาลแห่งประเทศที่ชาวต่างประเทศนั้นถือสัญชาติ ให้กระทรวงการต่างประเทศทาบตามรัฐบาลแห่งประเทศนั้นว่าจะขัดข้องหรือไม่ หากไม่ขัดข้องให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่เสนอขอพระราชทานแจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อไป และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในราชกิจจานุเบกษา

^{๑๐} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามมาตรานี้ มีให้นำมาตรา ๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๓^{๑๑} การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ นักกีฬา บุคลากรโรงเรียนเอกชน บุคลากรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือผู้มีผลงานดีเด่นที่ได้รับรางวัลหรือการยกย่องระดับชาติหรือระดับนานาชาติ นอกจากต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบัญชีที่ ๓ บัญชีที่ ๔ บัญชีที่ ๕ หรือบัญชีที่ ๖ ทำโดยพระราชกฤษฎีกานี้ด้วยแล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔^{๑๒} การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้ว่าชนม์จะกระทำได้ เฉพาะกรณีที่ผู้ว่าชนม์ได้เคยทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน เป็นอย่างยิ่ง

ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือนิติบุคคล หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับประโยชน์หรือที่เกี่ยวข้องมากที่สุดจากการทำความดีความชอบของผู้ว่าชนม์ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

ในกรณีที่ผู้ว่าชนม์ได้ทำความดีความชอบตามวรรคหนึ่งให้แก่สภาภาษาไทย ให้สภาภาษาไทย เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือนิติบุคคล หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรุงเทพมหานคร หรือสภาภาษาไทยที่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ส่งเอกสารและหลักฐานไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเพื่อนำความ กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อไป และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในราชกิจจานุเบกษา

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามมาตรานี้ มีให้นำมาตรา ๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีปัญหาในทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้คณะกรรมการพิจารณา การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นผู้พิจารณาแล้วเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยสั่งการ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บรรหาร ศิลปอาชา

นายกรัฐมนตรี

^{๑๑} มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่ สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^{๑๒} มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่ สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

